

Kâtil Cehennemde Ebedî mi Kalacak?

Soru: Yüce Allah Kur'ân-ı Kerîm'de 'Bir mü'min bir mü'mini öldürdüğünde ebedî cehennemdedir.' buyurmaktadır. Bu âyeti nasıl anlamalıyız? Çünkü bildiğimiz kadarıyla ebedî cehenneme sebep olan şey küfür ve şirktir.

Cevap :

دع ب أم ،هال او نمو بحصو هلأى لغو ،للل لوسر لىل ع ملسل او ةالصل او ،للل دمحل او للل ميب

Muhterem kardeşim! Bu konu, "Vaad ve vaîd nasslarının tefsîrinde Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ın Menheci" başlığı altında genişçe işlenmesi gereken oldukça önemli bir mes'eledir. Çünkü bu mes'eledede, Mürcie ve kendilerine Vaîdiyye denilen Havâric ve Mu'tezile helâk olmuştur. Mürcie, 'Îmân üzere oldukça günahlar kişiye zarar vermez" şeklindeki bâtil görüşleriyle; Havâric ve Mu'tezile de 'Günah ve ma'siyetler ile îmân yok olur ve kişi ebedî cehennemi hak eder' şeklindeki bâtil görüşleriyle Sırât-ı Mustakîm'den ayrılmışlardır. Bu ve buna benzer pek çok mes'elelerdeki hatanın aslı Yüce Allah'ın şu buyruğunda söz konusu edilmiştir: 'Kitâbı sana indiren O'dur. O Kitâbın bir kısmı muhkem âyetlerdir -ki onlar, ummu'l-kitâb'dır (Kitâb'ın anasıdır)- Diğer bir kısmı ise müteşâbihâttır. Kalplerinde eğrilik bulunan kimseler fitne çıkarmak ve [hevâlarına uygun] te'vîlini bulmak için onun müteşâbih olanlarının ardına düşerler. Hâlbuki onun te'vîlini ancak Allah ve ilimde derinleşmiş olanlar bilir. Onlar ki şöyle derler: "Biz ona îmân ettik, hepsi Rabbimizin katındandır.' Özlü akıl sahiplerinden başkası düşünüp anlamaz." [3/Âl-i İmrân, 7] Kalplerinde eğrilik olan bid'at ve hevâ ehli, Kur'ân'ın bir kısmını diğere kısmı ile, Sünnet'i Kur'ân ile ve Sünnet'in bir kısmını diğer kısmı ile iptal etmeye çalışırlar. Ehl-i Sünnet ise, muhkem nassları esas alarak, müteşâbihi değerlendirir ve onun bilgisini Allah'a ve ilimde derinleşmiş ulemâya havâle eder.

Bu konuyu, başka bir yazıya veya konuşmaya bırakarak sorunuza kısaca şöyle cevap verebiliriz: Sorunuzda söz konusu ettiğiniz âyet, Nisâ Sûresi'nin bir âyetidir. Yüce Allah bu âyette şöyle buyurmaktadır: "Her kim de bir mü'mini kasıtlı olarak öldürürse, artık onun cezası –orada sürekli kalmak üzere- cehennemdir. Allah ona gazab etmiş, lanet etmiş, büyük bir azâb hazırlamıştır." [4/Nisâ, 93] Müfessir İmâm Abdurrahmân es-Sa'dî rahimehullah bu âyetin tefsîrinde şöyle der: 'Bu tehdit, bazı büyük günah ve ma'siyetler hakkında cehennemde sürekli kalmak ve cennetten mahrum olmak şeklinde tehdit içeren benzeri nasslarla aynı hükümdedir. İmâmlar rahimehumullah, bunların te'vîlinde ihtilâf etseler de Havâric ve Mu'tezile'nin görüşlerinin bâtıllığında ittifak etmişlerdir. Onlar, muvahhid bile olsalar günahkârları ebedî cehennemlik olarak görürler.'es-Sa'dî'nin sözünden de anlaşılacağı üzere Kitâb ve Sünnet'te buna benzer birçok günah için cehennemde süreklilik ve cennetten mahrumiyet tehdidi sâbit olmuştur. Bunların tümü, muhkem nasslar ışığında anlaşılması gereken müteşâbih nasslardır. Ehl-i Sünnet imâmları, muhkem nasslar gereğince tevhîd ve îmân üzere ölen kimsenin ebedî cehennemde kalmayacağına ve bu müteşâbih nassların muhkem naslar ışığında te'vîl edileceklerinde ittifak etmişlerdir. Ancak bunların muhkem

nasslarla çelişmeyecek şekilde nasıl te'vîl edilecekleri hususunda ihtilaf etmişlerdir. Allâme Şeyh İbn 'Useymîn rahimehullah bu âyetin te'vîliyle ilgili Ehl-i Sünnet imamlarının zikrettiği altı vechi söz konusu edip en doğrusunun şu olduğunu söyler: 'Bu âyetteki süreklilikten (دولخل) murâd, uzun bir süre kalmaktır, dâimî olarak kalmak murâd edilmemiştir. Çünkü Arap luğatında (دولخل) uzun bir süreyi ifade etmek için kullanılır. Nitekim hapis devamlı olmadığı hâlde şöyle denilir: Filan hapiste hâlidir –yani, sürekli kalıcıdır.- Yine: Filan dağların hulûdu gibi hâlidir, derler. Bilindiği gibi dağları, Rabbim paramparça edip yıkacak, yerlerini düpedüz bomboş bırakacak. Yine bunun çaba sarfetmeye gerek olmayan oldukça basit bir cevâbı da vardır. Deriz ki: Allah azze ve celle [âyet] ebedîlik zikretmemiştir. 'Hâliden fîhâ ebedâ' buyurmamış, 'hâliden fîhâ' buyurmuştur. Bunun da anlamı: Uzunca bir süre kalmaktır.' [Şerhu'l-Akîdeti'l-Vâsitiyye 2/265] Söz konusu âyet hakkında bundan başka tevcîhler de zikredilmiştir.

İslâm Akîdesi'nin ta kendisi olan Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat Akîdesi'ni âlimlerimizin ağızından öğrenip nesillerinize öğretin, cehennemle tehdit edilmiş fırkaların görüşlerinden, kitaplarından, yazılarından, konuşmalarından, âlim ve davetçilerinden de uzak durun. 'Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol.'

En doğrusunu Allah bilir.

Tenbîh:

Zikrettiğim Âl-i İmrân sûresindeki âyetin sonunun şöyle meallendirilmesi de mümkündür: 'Hâlbuki onun te'vîlini ancak Allah bilir. İlimde derinleşmiş olanlar ise şöyle derler: 'Biz ona îmân ettik, hepsi Rabbimizin katındandır.' Özlü akıl sahiplerinden başkası düşünüp anlamaz.' Bu iki farklı anlam, Lafza-i Celâl'in üzerinde vakfedilip edilmeyeceği hakkındaki ihtilâftan kaynaklanmaktadır. Âyetteki te'vîl kelimesini tefsîr anlamında kabûl edersek vasletmek evlâdır. Bizim mealimiz de buna göredir. Eğer te'vîl kelimesi, bir şeyin sonunun nereye varacağını, hakikatini ve künhünü bilmek anlamında kabûl edilirse vakfetmek evlâdır.

Kardeşiniz

Hüseyin Cinisli

11 Şaban 1431

22 Temmuz 2010